

BÖLÜM 6

KAMPÜS GİRİŞ NOKTASININ ERİŞİLEBİLİRLİK KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ: ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Tuğçe ALADAĞ¹

Sena ARSAKAY²

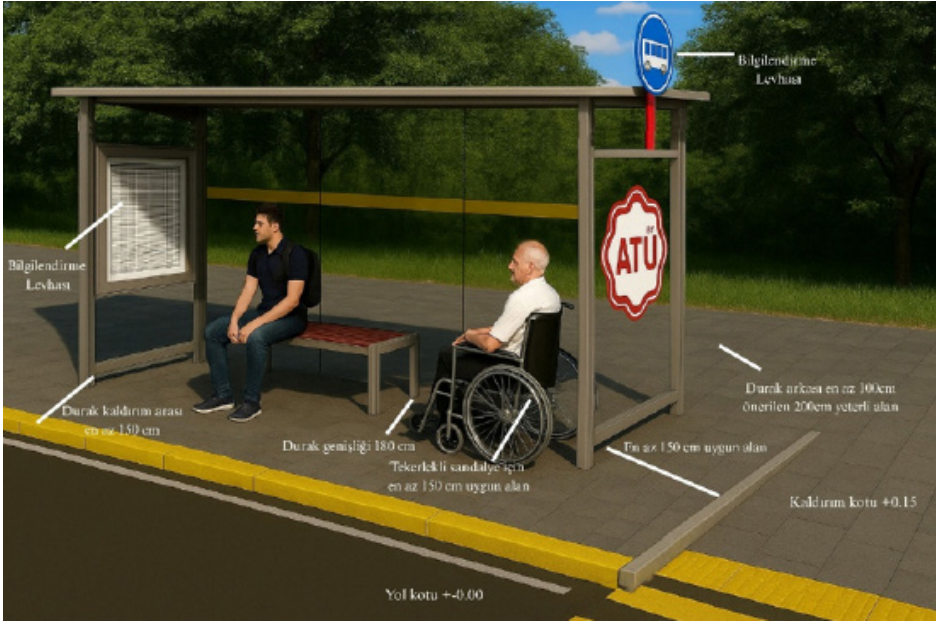
GİRİŞ

Erişilebilirlik, fiziksel çevre bağlamında değerlendirildiğinde, tüm bireylerin başkalarına ihtiyaç duymaksızın toplumsal yaşama dâhil olabilmeleri, güvenli biçimde kamusal alanlara ve hizmetlere ulaşabilmeleri olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde pek çok kentsel alanda yer alan yaya bölgelerinde, erişilebilirliğin çok yönlü biçimde ele alınmaması, kullanıcıların mekâna erişiminde çeşitli güçlüklerle karşılaşmaktadır (Durgun Şahin & Sirel, 2024). Üniversite kampüslerindeki yaya alanları da bu durumun gözlemlendiği mekânlardan biridir. Kent içindeki konumundan bağımsız olarak üniversitelerin sunduğu yerleşke mekânlarının herkes için erişilebilir olması bir gerekliliktir. Bu gereklilik, yalnızca eğitim ve öğretim hakkının hayata geçirilebilmesi açısından değil, aynı zamanda kampüs yaşamının tüm boyutlarına bağımsız ve eksiksiz katılımın sağlanabilmesi için de temel bir koşuldur. Üniversite kampüslerinde nitelikli bir erişilebilirlik, öncelikle kampüse ulaşılabilirlik ile başlamakta ve kampüs içi erişilebilirlik ile tamamlanmaktadır. Kampüse ulaşılabilirlik, kullanıcıların kampüs içi ya da dışındaki, yürüme mesafesinde bulunan veya daha uzak mekânlardan kampüse ya da kampüs yapılarının bulunduğu alanlara erişebilmesidir. Başka bir ifadeyle, bireyin başlangıç noktası ile kampüs sınırları arasında gerçekleştirdiği yolculuğun erişilebilirliğidir (Tural,2018)

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, tugcealadag1@gmail.com, ORCID iD: 0009-0004-6224-5393

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, senaarsakay01@gmail.com, ORCID iD: 0009-0006-2488-0286

- Zemin ve Kaldırım Yükseklik; Zeminde en fazla %5 eğimle tasarım yapılmış ve kaldırım kotu yol kotuna göre +20 cm olacak şekilde ayarlanmıştır.
- Görsel ve Dokunsal Yönlendirmeler; Görme engelli bireyler için duyumsanabilir yüzeyler kullanılmıştır.
- Bilgilendirme Panoları; Durak içerisinde yer alan bilgilendirme levhaları, herkesin kolayca okuyabileceği bir şekilde düzenlenmiştir.
- Durak Arkasında Yetersiz Mesafe; Durak genişliği 120 cm olarak tasarlanmış, arka kısmında en az 100 cm, önerilen şekilde 200 cm boş alan bırakılmıştır.

Şekil 7. Erişilebilirlik Kriterlerine Uygun Durak Tasarımı Önerisi (Aladağ ve Arsakay, 2025).

KAYNAKLAR

- Şahin, Y. D., & Sirel, B. (2012). Yaya güzergahlarında erişilebilirlik düzeylerinin belirlenmesi: Çukurova Üniversitesi yerleşkesi örneği. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 39(2), 811-824.
- Total, O. (2018). Üniversite yerleşkeleri ve erişilebilirlik. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(15), 753-775.
- Türk Standartları Enstitüsü. (2012). *TS 12576 Kentsel yollar- Kaldırımlar ve yaya geçitlerinde erişilebilirlik için yapısal önlemler ve işaretleme tasarım kriterleri*. Türk Standartları Enstitüsü.
- URL1:(12/08/2024 tarihinde <https://webdosya.csb.gov.tr/db/yerelyonetimler/icerikler/01082023-ki-lavuz-20230801135102.pdf> adresinden ulaşılmıştır).